

Kapitola I

Záměr

Odkud se berou sny? Cožpak jsou pouze produktem představivosti lidského rozumu? Co mají sny a skutečnost společného? Závoj, jenž spočívá nad tajemnou mocí dávných mágů, kteří dokázali vybudovat egyptské pyramidy i další díla podobného rázu, se pomalu poodkrývá.

Vaše možnosti jsou
omezeny pouze vaším
záměrem

Probuzení ve snu

V této kapitole se konečně blíže podíváme na řešení hádanky, kterou nám zadal strážce: jak je možné, že si můžeme vybírat vše, čeho se nám zachce, a jak se to má dělat. Jeden z klíčů k jejímu rozluštění spočívá v jevu, jemuž říkáme *sen*. Člověk spánkem tráví třetinu života a přitom vše, co se s ním v onom hraničním stavu děje, zůstává dosud zahaleno pod rouškou tajemství. Vědecká zkoumání bohužel v této oblasti dokážou vysvětlit jen máloco. Filozofická pojednání se taktéž vrhají z jedné krajnosti do druhé. Jedni konstatují, že sny jsou pouhé iluze, jiní tvrdí, že dokonce náš vlastní život není nic než sen. Kterí z nich mají pravdu? Z pohledu modelu transurfingu to neplatí o prvních ani o druhých. Ale začněme po pořádku.

Když si dospělí vybavují sny, uvědomují si, že ve skutečnosti se nic z toho, co se jim zdálo, nestalo. Rozum je interpretuje jako vlastní fantazie, jež mají tak nějak své místo v době odpočinku, a tím se uklidňuje. Je známo, že ve věku do čtyř let děti ještě sen a bdělost nerozlišují. Domnívají se, že sny se dějí v tomtéž světě, kde se odehrává ostatní život. Jestliže takto malé dítě trápí noční můry, probouzí se strachy a myslí si, že příšery se pohybují po jeho pokoji. Žádné přesvědčování rodičů o tom, že se jedná o pouhopouhý sen, mu tolik potřebnou úlevu nepřináší. Rozum dítěte se však postupně poučí a přijme myšlenku, že to vše není skutečné.

Již jsme společně probrali, jak rozum rozděljuje všechny nové údaje do škatulek abstraktních označení. Tuto činnost provádí velice rychle a rád. Nyní si představte, že jste potřebovali tři roky na to, abyste vlastní rozum přesvědčili o tom, že sen není opravdový. Jednalo se totiž o jedinou věc, s níž se

rozum nedokázal nijak ztotožnit. Co se s námi dělo do čtyř let, si nepamätujeme, a proto si ani nepamätujeme, v jakých rozpacích se náš rozum ocital po probuzení.

Ovšem náš rozum se ještě i dnes každý den odpojuje, takže důvěřivě a naivně stále stejně „nalétává“. Dokud spíme, nena-padne nás, abychom se na dění podívali kriticky. A dokonce i když se probudíme, podivujeme se nad tím, jak skutečný se nám sen zdál. Ve snu se totiž virtuální realita modeluje neobyčejně přirozeně. Bez ohledu na to, že události, které se tam přihodí, bývají často bizarní, přijímáme je jako cosi běžného. Tato schopnost vychází ze zvyku rozumu nacházet vysvětlení úplně pro všechno. Pokud pozorujeme něco podivného nebo zažijeme-li něco zvláštního, v kterýkoli okamžik jsme schopni si dotyčnou událost racionalizovat. Nakonec jsme si zvykli pochybovat o opravdovosti toho, co se děje či dělo i za plného vědomí. Z toho důvodu přijímáme i ve snu ze setrvačnosti vše tak, jako by se to rozumělo samo sebou. Rozum si zvykl na to, že kontroluje situaci. Jenže existuje jedna otázka, jež vždy projde kontrolou bez bližšího přezkoumání: „Skutečně se to děje?“ Právě proto rozum ustavičně upadá do pasti snů.

Ale občas jako by se něco podařilo a stane se kouzlo, načež si skutečně uvědomíme, že spíme. K tomu dochází nejčastěji tehdy, když se nám zdá něco dočista neuvěřitelného nebo nás už příliš dopaluje noční můra. Tehdy se kontrola rozumu obnovuje a my uvažujeme, kam by měly směřovat naše další kroky. V takovém případě se neuvědomělý, mimovolný sen mění ve *vědomé snění*. Ve vědomém snění se člověk účastní nějaké virtuální hry a chápe, že se jedná o pouhý sen. Pokud se vám nic takového dosud nikdy nepříhodilo a slyšíte o tom poprvé v životě, nepochybuje – nejde o fantazii. Vědomému snění se věnuje mnoho knih a na světě žijí příznivci, kteří se uvedenými praktikami bez přestání zabývají.

Nechtěli byste si je také vyzkoušet? Je to tak, vědomé snění lze skutečně navodit úmyslně. K tomu ovšem musíte svůj rozum naučit, aby si kladl otázku: „Skutečně se to děje?“ Jestliže to opravdu chcete, není těžké něco takového provést. Proces školení rozumu je prostý, avšak vyžaduje cílevědo-

mou pozornost. Během dne se minimálně desetkrát musíte sami sebe zeptat na výše uvedenou otázku. S tím vám pomůže vnitřní strážce. Nakažte mu, aby vás vůbec nenechával na pokoji a ustavičně se ptal, zda spíte, nebo ne. Na otázku musíte odpovídat s maximálním uvědoměním, aby proběhla skutečná kontrola, a nikoli nějaká rutina. Oklepejte se, rozhlédněte se, vyhodnoťte situaci: skutečně vše probíhá normálně, nebo se děje něco podezřelého? Pokud budete dostatečně houževnatí, brzy se probudíte ve vlastním snění.

Přesvědčíte se, že položit si otázku i jen desetkrát během dne je dost těžké. Zkrátka na ni zapomenete. Abyste uspěli, musíte skutečně velmi chtít. V závislosti na síle vašeho záměru k vám může vědomé snění přijít již za několik dní, ale možná až za několik měsíců.

Máte-li doma hodiny, které odbíjejí čas, mohou vám i oni pomoci. Pokaždé, když během dne hodiny odbijí, zapojte svého strážce. Každá celá hodina se tak stane kotvou, záminkou k uvědomění. Jestliže posléze ve snu uslyšíte, jak hodiny odbíjejí, ze zvyku svého strážce zburcujte a on probudí váš rozum. Lze najít i jiné záminky za podmínky, že je v době, kdy sníte, uslyšíte. Nemá cenu, abyste dotaz spojovali se signály, které ve snu nemůžete slyšet. Pokud si například spojíte dotyčnou otázku se zvoněním telefonu, nedokážete si ji ve snu položit do té doby, dokud se vám nebude zdát o telefonním vyzvánění.

Obecně spočívá princip v tom, abyste si vytvořili návyk neustále si klást otázku o opravdovosti dění. Na dotaz neodpovídejte mechanicky, ale vědomě. Na mnohé lidi, již vědomé snění ovládají, působí jako faktor, který jejich vědomí probouzí, že rozeznávají ve snu anomálie, rozpory a podivnosti. Ve většině případů si takových věcí nevšímáme a přijímáme je jako zcela běžné jevy. Právě proto se musíme naučit kriticky vyhodnocovat situaci a svědomitě odpovídat na otázku.

Proč? Za prvé je na nejvyšší míru zajímavé a komické, jestliže se sen nejen zkrátka a jednoduše *děje*, ale pokud i vy sami vědomě hrajete jeho virtuální hru. V tu chvíli již nejde o pouhý výmysl virtuální skutečnosti. Žádná počítačová hra se nemůže

rovnat tomu, co dokážete provádět ve vědomém snění. Přitom dělat můžete vše, co vás jen napadne.

Jestliže se ve snu začíná rýsovat situace, která vám nepřípadá žádoucí, snadno ji lze napravit, budete-li trochu namáhat svou vůli. Řekněme, že se vám zdá nějaká noční můra. Kdosi vás sleduje a vy se ho nijak nedokážete zbavit. Pokud nebezpečí vnímáte, jako by se dělo ve skutečnosti, bude velmi náročné zbavit se pronásledovatele. Ovšem stačí, abyste si uvědomili, že se jedná o pouhý sen, a abyste se ze všeho nejdříve pokusili probudit, což sice jde obvykle stěží, ale podaří se to. Existuje však způsob mnohem efektivnější a zajímavější. Pokud jste si uvědomili, že máte co do činění se snem, postačí vám, že se na dotyčného člověka podíváte a jen si pomyslíte: „Propadni se!“ nebo „Vypař se!“ Nato pronásledovatel ihned zmizí. Dokonce ho můžete v duchu zvednout do vzduchu a přinutit ho, aby dělal kotrmelce.

Ve snu je každý jedinec schopen dokonale kontrolovat vše, co se děje – za předpokladu, že budou splněny dvě jednoduché podmínky. Za prvé si musí uvědomit, že se stal svědkem nebo účastníkem snu. Za druhé musí vědět, že *tady* je možné provozovat vše, co se člověku zamane. Představte si, že jste se probrali například do snu, kde jste zatoužili proletět se. Není nic jednoduššího, vystačíte všehovšudy s jedním záměrem. Velmi ostře se tu vybarvuje rozdíl mezi přáním a záměrem. Pouhé přání vznést se do vzduchu nic nepřinese, a to ani za bdělého stavu, natož pak ve snu. Uveďme si jako příklad přání zvednout ruku. Řeknete si, že chcete ruku zvednout, avšak zatím se nic neděje. Nato ruku prostě zvednete. Přání se tak transformovalo v konání. Nepřemýšlíte o tom, jak končetinu vyzdvihnete do výšky, ale zkrátka tak učiníte. Přesně tak věci probíhají ve snu: jednoduše se zvednete do vzduchu díky jedinému záměru a rozleťte se, kam libo.

Vratme se nyní k noční můře s pronásledovatelem. Musí vám být jasné, že pokud se ho chcete zbavit, silou toho rozhodně nedosáhnete. Poněvadž se nacházíte ve spárech strachu, v myšlenkách si kvapem přehráváte všelijaké varianty rozvoje událostí, které se samozřejmě okamžitě realizují. Jste

zavlečení do hry, jejíž pravidla stanovil někdo jiný nebo něco jiného. Dokonce i tehdy, pokud jste si uvědomili, že jde všehovšudy jen o sen, nedokážete nic podniknout do té doby, než kontrolu nad ním nepřevzmete do vlastních rukou. Dokud hrajete roli pasivní oběti, jste pod vládou hry. Není důležité, že tato hra se iniciovala díky vaší vlastní představivosti. V daný okamžik se stáváte otrokem své fantazie, bojíte se a utíkáte, protože takovou roli jste si sami vybrali. Jestliže se ovšem nyní rozhodnete, že si s pronásledovatelem vyměníte role, ochotně bude souhlasit a začne před vámi utíkat. Uvědomujete si komičnost celé situace?

Na *každický* dotaz, který uvedete slovy: „Mohu ve snu...?“ dostanete kladnou odpověď. Lze se stýkat s jakýmikoli lidmi (živými i mrtvými), s účastníky ve snu a s různými předměty může člověk provádět, co se mu zachce, lze létat na jiné planety, řešit problémy, komponovat hudbu, cvičit, cestovat a tak dále. Ve srovnání s tím vším představují silná narkotika pouhé dětské skotačení. A přitom nijak nehrozí újmou na zdraví. Ze snu je povoleno vynášet veškeré informace. Možná není pouze jedna věc: nelze přenést materiální předmět do skutečnosti. Každopádně není o takových jevech nic známo mně osobně.

Pokud jste si nezapamatovali, co se vám zdálo, podívejte se, v jakém směru ležíte. Nejlepší je spát hlavou na sever. Zato na západ spát nelze, protože to škodí zdraví. Nedokážu řádně vysvětlit, proč je tomu tak. Zřejmě zde existují nějaké souvislosti s magnetickým polem Země. Vyzkoušejte si lehnout si hlavou na sever, a přesvědčíte se, že sny získají na zajímavosti a budou barvitější.

Jestliže k vám vědomé snění prozatím neproniklo nebo si vůbec nepřejete zabývat se jím, netrapte se tím. Vědomé snění hraje v technice transurfingu jistou roli, lze se však bez něj i zcela obejít. Navíc v sobě vědomé snění skrývá jednu skrytou hrozbu. Ale co to, řeknete si, nejdřív v nás vzbuzuje zájem, a teď se nás snaží odstrašit. Ovšem v tomto nemám na vybranou. Vědomé sny totiž představují tajemná dvířka do neznáma. Z mé strany by tedy bylo značně nezodpověd-

né, kdybych vás nevaroval před nebezpečím, jež by mohlo za těmito dveřmi číhat. V čem toto nebezpečí spočívá, brzy sami zjistíte.

Prostor snů

K tomu, abychom strážcovu hádanku vysvětlili, musíme bezpodmínečně odpovědět na dvě otázky: proč je ve vědomém snění možné vše a z jakého důvodu nám sny připadají tak reálné?

Obrázky jak ve vědomém, tak v nevědomém snění jsou velmi ostré, takže je lze pozorovat do nejdrobnějších detailů. Dokonce se stává, že ostrostí forem a sytostí barev sny předčí skutečnost. Existuje hypotéza, že obrázky snění syntetizuje mozek sám a v době snění je přijímá, jako by bděl. Ovšem nic víc než hypotéza to opravdu není. Prozatím totiž nikdo nedokázal, že by vše mělo probíhat právě takto. Model transurfingu zastává odlišnou interpretaci: *podvědomí si nic nepředstavuje samostatně, nýbrž se přímo připojuje k prostoru variant, ve kterém se schraňují veškeré informace.*

Zahleďte se pozorně na nějaký předmět, poté zavřete oči a zkuste si jej představit. Dokonce i když vynikáte nadprůměrnými schopnostmi vizualizace, ani tak nedokážete dotyčný předmět *vidět* se zavřenými očima stejně jako s otevřenými. Podoba, již si do paměti vštěpil mozek, funguje jenom jako fotografie velmi nízké kvality. Předpokládejme, že mozek takovou fotografii uchovává jako vymezenou sestavu skupiny neuronů. V tom případě však na to, abyste vyvolali vše, co se uložilo do paměti fotografie, neurony vůbec nevystačí – bez ohledu na jejich ohromné množství.

Mají-li naše vzpomínky a sny představovat reprodukci toho, co je zapsáno v neuronech, kolik pak buněk musíme v hlavě skladovat? V rámci modelu transurfingu neurony nefungují jako nositelé informací, jakými jsou bity v počítači. *Mozek schraňuje nikoli informaci samu, nýbrž jakousi analogii adres k informacím v prostoru variant.*

Samozřejmě je pravděpodobné, že mozek je schopen udržet jisté omezené množství údajů. Avšak přestože představuje dokonalý biologický systém, není s to střežit v sobě vše, co jsme ochotni si v paměti vybavit. Tím spíše nedokáže syntetizovat natolik dokonalou virtuální realitu, jakou reprezentuje sen. Připadá vám snad snadné, abyste v bdělém stavu zavřeli oči a v mysli si představili myšlený obrázek tak přirozeně, jak jej vidíte ve snu? Není třeba dávat se zlákat nepřesvědčivými argumenty, že prý když se mozek vypne, získá schopnost zřetelně vnímat imaginární obrázky.

Již výše bylo řečeno, že rozum není způsobitelný vytvářet něco zásadně nového. Dokáže pouze ze starých kostek smontovat novou verzi domu. Rozum má o dotyčných kostkách a o tom, jak je lze smontovat, pouze základní informace. Podrobnější údaje uchovává na papíře a dalších nosičích. Všechny ostatní informace přicházejí k rozumu prostřednictvím duše z prostoru variant.

Proto představuje rozum v modelu transurfingu dosti primitivní systém, jehož práci lze simulovat v technickém provedení, o což se i vědci pokoušejí. Pokusy vytvořit umělou inteligenci však zatím úspěšné nebyly. Rozum dokáže ještě jakžtakž pochopit sám sebe, zato dosud není s to pochopit povahu duše. Tajemství intelektu živé bytosti spočívá v jednotě a vzájemnosti duše a rozumu. Úsilí kybernetiků prozatím směřovalo v modelování procesu myšlení k tomu, jak se jej ujal rozum. Ale možná jednou někoho napadne, aby sestavil stroj, jenž bude schopen naladit se na prostor informací a získávat z něj informace, jako to dělá duše.

Rozum disponuje nadáním ukládat do paměti adresy k potřebným sektorům prostoru variant. Pokud je tedy třeba na něco si vzpomenout, rozum se obrací k duši a ta se naladuje na odpovídající sektor. Ale ať už je to tak, že se duše neumí ideálně naladit, nebo si rozum nesprávně pamatuje adresy, či se mezi sebou nedokážou duše a rozum dohodnout, ve výsledku máme, co máme: naše paměť není dokonalá.

Zato duše je schopna náhodně se naladovat na nerealizované sektory prostoru variant. Ve svých snech pak vidáme

právě tyto obrázky. Proto je mezní prostor tak reálný – *sny nepředstavují iluze v běžném smyslu slova. Rozum si je nepředstavuje, nýbrž je skutečně vidí.*

Dobře víte, že ve snu může člověk pozorovat obrázky tak, jako by ani nebyly z našeho světa. Například architektonické dílo si lze prohlížet do nejtěsnějších detailů. Současně zcela zřejmě platí, že dotyčný snící se s ním v zásadě nikde setkat nemohl. Má-li sen reprezentovat imitaci reality, které se dopouští náš mozek, odkud pak pramení výjevy, jež člověk nikde odpozorovat nemohl?

Jistě si vzpomínáte, že sektory prostoru variant v sobě schraňují rozličné varianty scénářů a dekorací. Dekorace v sobě zahrnují jak neživé prostředí, jež nás obklopuje, tak i živé bytosti. Pokud jste ve snu spatřili své blízké nebo známé, nemohli jste si nevšimnout, že nejsou až takoví jako ve skutečnosti. Snad mají jiný účes, nosí neobvyklé oblečení, nebo se dokonce odlišuje i jejich charakter. Virtuální osobnosti z prostoru snů se mohou chovat poněkud neobvykle. Ve snu své známé poznáváte, chápete, že to musí být oni, ale zároveň vám připadá, že jsou nějak jiní. Tím se projevuje mnohotvářnost prostoru variant. Dekorace různých sektorů se od sebe liší. Události, které sledujeme ve skutečnosti, představují varianty, jež se zrealizovaly. Ve snu se nám nabízí způsobilost vidět to, co se v naší realitě neuskutečnilo.

Jestliže se vám někdy poštěstí a ve snu uvidíte svůj odraz v zrcadle, možná vás i nepříjemně překvapí nebo vyleká. Nespátříte onu tvář, kterou jste zvyklí pozorovat ve skutečném zrcadle. Náhle pochopíte, že to sice jste vy, ale tvář se vám nějak změnila! Jde o to, že vzhled člověka ve snu odpovídá právě tomu sektoru prostoru variant, kam se dotyčný zaletěl. V závislosti na posunutí pozorovatelného virtuálního sektoru ve vztahu k aktuálnímu, jenž se zhmotňuje ve skutečnosti, se bude váš vzhled lišit ve větší či menší míře.

Okolní prostředí prochází změnou také v závislosti na vzdálenosti virtuálního sektoru. Prohlížíte si své město, ale to nevypadá jako obvykle. Taktéž ulice a domy vyhlížejí poněkud podivně. Jste v rozpacích, jako by na vás přišlo jakési má-

mení. Pokud se duše během snění vydala ze svého sektoru dostatečně daleko, dostanete se do zcela neznámého prostředí. Uvidíte krajinu a lidi, již ve skutečném životě neexistují. Vše tam žije svůj virtuální život. Jako co vystupujete v tomto životě vy? Vše, co se tam děje, je nemateriální. Vaše role také zůstává virtuální. Ale zároveň se nejedná o iluzi.

Nastat mohou dvě situace: buď v daném sektoru varianta vaší osobnosti existuje, nebo tam není. Pokud ano, můžete se tam setkat se svým dvojníkem? Na tuto velmi komplikovanou otázku prozatím odpovědět nedokážu. Duše nejspíše prostě podchycuje roli, která je pro dotyčný sektor předepsána. O tom svědčí fakt, že snící člověk svou tvář pozoruje v zrcadle jako cizí.

Ještě jedna otázka zní zajímavě: jestliže se informace v prostoru variant neustále schraňují jako film na regálu, proč ve snu vidíme pohyb a této virtuální hry se účastníme? Veškeré události jsou v poli informací obsaženy zároveň. Již nyní se tam nachází, co už se stalo i co teprve nastane. Jak je tedy možné, že když duše poletuje v prostoru variant, nevidí ustrnulé obrázky, nýbrž pohyby života? Snad jde o to, že je tak nastaveno naše vnímání, takže jsme schopni vnímat pouze pohyb filmu. Ale možná patří taková přirozenost prostoru, jenž nám sám sebe ukazuje pouze v podobě proudění variant. Pokud duše prolétává skrz sektory, znamená to, že pozoruje pohyb. Do jakého časového intervalu se v takovém případě duše dostává: do minulosti, budoucnosti, nebo současnosti?

Vše, co se nějakým způsobem dotýká prostoru snění, v sobě nese více otázek než odpovědí. Jedno lze konstatovat s jistotou: sny nejsou iluzí. Začalo vám být úzko, mám pravdu? Noc co noc se my všichni vydáváme do prostoru variant a žijeme tam virtuální život. Tento virtuální život neobsahuje žádný skutečný hmotný základ a zároveň je reálný.

Co lze říci o interpretaci významu snů? Odpověď vám pravděpodobně bude připadat trochu překvapující. Dozajista očekáváte, že ve světle uvedených faktů mají sny plné právo přijmout úlohu posla gradujících událostí. Jenže právě s ohledem na vše, co jsme si vyložili, sny nelze pozorovat a zkoumat jako znamení, o nichž jsme hovořili v předchozí kapitole.